

Bijlage 2 bij Regionale Raadsinformatiebrief Financiële afspraken Beschermd Wonen

Voor: Gemeenteraad d.d. 26 september 2023

Toelichting Situatie gemeente Rozendaal

Het gegeven dat onze gemeente op dit moment (juli 2023) geen inwoners heeft in Beschermd Wonen, noch voorzieningen BW op eigen grondgebied, wil niet zeggen dat Rozendaal geen belang heeft bij de regionale afspraken BW. Als deel van de regio Centraal Gelderland heeft onze gemeente haar verplichtingen. Zowel wettelijk (het bieden van de mogelijkheid tot beschermd wonen en beschermd thuis) als in de rol van partner in de regio. Vanuit haar rol als partner in de regio dient Rozendaal bij te dragen aan een nog op te stellen regiobegroting.

Daarnaast is er sprake van een Rozendaals belang vanwege een financieel risico, en betekent Beschermd Wonen een uitbreiding van de werkzaamheden van de gemeente Rheden. Zoals verwoord in het voorstel Financiële afspraken (Bijlage 1 bij de RIB, blz. 12): *“Alle kosten van de lokale toegang en alle overige uitvoeringskosten (zoals handhaving en toezicht) komen voor rekening van de betreffende gemeente.”* Beschermd wonen valt onder de Wmo (daarmee ook onder de samenwerkingsafspraken met de gemeente Rheden).

Financieel risico

Op dit moment heeft Rozendaal geen cliënten, noch BW voorzieningen op haar grondgebied. Uiteraard kan dit veranderen. Gezien de kleine aantallen waarom het gaat, is Rozendaal bij BW heel gevoelig voor schommelingen.

Ambulantiseringsmiddelen

De regionale financiële afspraken hebben betrekking op de ambulantiseringsmiddelen BW. Deze zijn bedoeld voor preventie, om te voorkómen dat mensen gebruik moeten maken van BW, en voor zorg en ondersteuning. Het gaat in het laatste geval om voorzieningen voor zelfstandig wonende GGZ-cliënten. Op grond van Rijksbeleid om het beroep op de intramurale GGZ te verminderen, worden de ambulantiseringsmiddelen tot 2025 vanuit het Rijk via de centrumgemeenten Beschermd Wonen (waaronder Arnhem) doorgesluisd naar de regiogemeenten. Concreet gaat het bijvoorbeeld om kosten voor Wmo-begeleiding, vervoer of bijstandsuitkeringen.

Op grond van de financiële afspraken ontvangen wij in de periode 2022 t/m 2024 jaarlijks € 165.900 aan ambulantiseringsmiddelen (€ 150.000 vaste voet en € 15.900 naar rato van inwonertal). Het is, gezien de hoogte van het bedrag en mogelijke verplichtingen, raadzaam in ieder geval de eerste jaren financiële middelen te reserveren ter opvang van mogelijke kosten. De kosten voor eigen inwoners in BW en van een eventuele aanvraag vanuit de regio inzake de solidariteitsregeling kunnen hiermee worden afgedekt, evenals onze bijdrage aan een regionale begroting. Ook andere regiogemeenten voegen niet-benodigde ambulantiseringsmiddelen vaak toe aan een reserve.

Rijksbijdrage Beschermd Wonen

De ambulantiseringsmiddelen die wij op grond van de regionale financiële afspraken (Bijlage 1 bij de RIB) ontvangen, gaan vanaf 2025 deel uitmaken van de Rijksuitkering Beschermd Wonen. De financiële middelen vanuit het objectief verdeelmodel Beschermd Wonen (* zie hierna, bij Financiën ad 2 voor een eerste indicatie) worden toegekend in de vorm van een integratie-uitkering. Dit is noodzakelijk om de overgang van het historisch naar het objectief verdeelmodel zodanig te laten verlopen dat regio's en aanbieders zich aan de nieuwe situatie kunnen aanpassen¹.

¹ Kortweg: het historisch verdeelmodel gaat uit van het aanbod aan voorzieningen en het objectief verdeelmodel gaat uit van kenmerken van de bevolking.

De regionale financiële afspraken gaan niet over de integratie uitkering BW. Deze wordt immers door de Rijk rechtstreeks aan onze gemeenten toegekend. Maar wel gaan de afspraken over wat te doen als gemeenten met tekorten te maken krijgen. De financiële afspraken gaan gedurende een beperkte tijd uit van solidariteit². Deze solidariteit is in beginsel beperkt tot een periode van zes jaar vanaf 2025, de ingangsdatum van het nieuwe verdeelmodel³. Na deze periode van solidariteit bij de financiële afspraken, wordt er geen regionale risicoreserve gevormd⁴. De afwezigheid van een regionale risicoreserve betekent, dat Rozendaal zelf maatregelen zal moeten nemen om haar risico af te dekken.

Na een overgangperiode van tien jaar zullen de middelen BW deel gaan uitmaken van de Algemene uitkering van het gemeentefonds. Mocht er een aanvraag BW komen, dan schatten wij de kosten in op € 70.000- € 100.000. Dit bedrag nemen wij mee bij de risico-inventarisatie bij de begroting 2024 waarmee dit tot uitdrukking komt in de weerstandratio. Op grond van dit risico zullen wij middelen toevoegen aan onze reserve Sociaal domein.

Financiën

Bij de financiële gevolgen wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. De financiële implicaties van de regionale afspraken zoals die nu voorliggen (Bijlage 1 bij de RIB).
2. Een beeld van de financiële implicaties van de invoering van het objectief verdeelmodel, met andere woorden: welke budgetten wij kunnen verwachten. Dit is van belang om inzicht te krijgen in het lange-termijnperspectief, zowel voor de raad als voor onze Begroting.

NB De ambulantiseringmiddelen die zijn toegekend op grond van Rijksbeleid om tot beddenreductie te komen in de intramurale GGZ, gaan op termijn (2025, invoeringsdatum objectief verdeelmodel) op in dit objectief verdeelmodel.

Ad 1) De financiële gevolgen van de regionale afspraken voor Rozendaal.
Per jaar in de periode 2022 t/m 2024.

Bron: Tweede bijlage 'Jaarlijks dragende kosten en bijdrage gemeente Arnhem aan deelnemende gemeenten voor de jaren 2022, 2023 en 2024' bij Bijlage 1 bij deze RIB.

	Bijdrage secundaire kosten (Indicatief)	Bijdrage ambulantisering- kosten Vast	Idem, naar ratio inwonertal	LVB middelen ter vrije beschikking (1)	Kosten LVB	Programmakosten (indicatief)
Rozendaal	0	150.000	15.900	3.051		

Toelichting

(1) Tot 2022 maakten de regiogemeenten financiële middelen voor huisvesting en ondersteuning van inwoners met een Licht Verstandelijke Beperking (LVB) over aan centrumgemeente Arnhem. Dit gebeurde, vanwege de relatie tussen deze doelgroep en de doelgroep van BW, op basis van een regionaal opgestelde begroting. Vanaf 2022 houden de gemeenten deze middelen in eigen beheer.

² "Solidariteit heeft betrekking op het gezamenlijk opvangen van onverwacht optredende financiële tekorten bij gemeenten ten aanzien van de kosten van beschermd wonen en beschermd thuis." (zie Bijlage 1, blz. 2).

³ "De gemeenten dragen de financiële risico's ten aanzien van beschermd wonen en beschermd thuis voor nieuwe cliënten gezamenlijk gedurende zes jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. Dit is de periode waarin het historisch verdeelmodel wordt afgebouwd." (Bijlage 1, blz. 2).

⁴ "De noodzaak om een regionale risicoreserve van substantiële omvang op te bouwen en te beheren, ontbreekt. Er wordt geen regionale risicoreserve aangelegd. Voor het risico dat er een verrekening nodig is, staat het de individuele gemeenten vrij om een lokale risicoreserve op te bouwen." (Bijlage 1, blz. 3).

Ad 2) Indicatieve uitwerking Objectief verdeelmodel specifiek voor Rozendaal, vergeleken met regio Arnhem. NB: peildatum 21-09-2021. Dit is de meest recente informatie.

		Rozendaal			Regio		
	Jaar	Historisch	Objectief	Totaal	Historisch	Objectief	Totaal
	2021	0	0	0	62.278.137	0	62.278.137
	2022	0	0	0	59.958.507	0	59.958.507
	2023	0	37.382	37.382	54.036.771	3.516.993	57.553.763
	2024	0	157.124	157.124	40.359.091	14.782.504	55.141.595
	2025	0	252.345	252.345	28.990.242	23.741.064	52.731.306
	2026	0	327.178	327.178	19.538.467	30.781.465	50.319.932
	2027	0	384.956	384.956	11.668.223	36.217.285	47.885.508
	2028	0	428.612	428.612	5.126.569	40.324.515	45.451.084
	2029	0	457.227	457.227	0	43.016.659	43.016.659
	2030	0	431.351	431.351	0	40.582.235	40.582.235
	2031	0	405.475	405.475	0	38.147.811	38.147.811
	2032	0	379.600	379.600	0	35.713.387	35.713.387

Toelichting:

1. In dit overzicht werd er nog van uitgegaan dat het objectief verdeelmodel met ingang van 2023 zou worden ingevoerd. De bedragen kunnen daarom niet worden opgeteld bij die ad 1.
2. Deze bedragen zijn een indicatie. Naar verwachting volgt volgend jaar meer definitieve informatie, bij de Meicirculaire in 2024. Reden: het invoeringsjaar van het objectief verdeelmodel, 2025. We ramen deze bedragen vanwege die onzekerheid daarom niet bij ons voorstel voor begroting 2024.